

Prawo spadkowe: kto po kim dziedziczy

Prawo spadkowe: kto po kim dziedziczy

Porządek dziedziczenia ustawowego - kto po kim dziedziczy i jaki udział?

Dziedziczenie z testamentu ma pierwszeństwo przed dziedziczeniem ustawowym. Jednakże w sytuacji gdy spadkodawca nie powołał w testamencie spadkobiercy albo gdy żadna z osób nie chce lub nie może dziedziczyć, dochodzi do dziedziczenia ustawowego. Kto dziedziczy na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym, w jakiej kolejności i jaka część komu się należy?

Dziedziczenie ustawowe to dziedziczenie na zasadach określonych w ustawie Kodeks cywilny(k.c.). W k.c. określono grupy osób powołane do spadku w sytuacji, gdy nie ma testamentu, spadkodawca nie powołał w testamencie spadkobiercy albo gdy żadna z osób nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Prawo spadkowe dopuszcza możliwość dziedziczenia spadku części spadku (ułankowej) na podstawie testamentu, a części na podstawie ustawy. Jest to możliwe gdy spadkodawca nie powołał do części spadku spadkobiercy albo gdy którakolwiek z kilku osób, które powołał do całości spadku, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Jaki jest porządek dziedziczenia ustawowego? Wyróżniamy 5 grup spadkobierców ustawowych.

I grupa – małżonek i dzieci

W pierwszej kolejności do dziedziczenia powołane są dzieci spadkodawcy oraz małżonek. Spadek będzie obejmował połowę majątku wspólnego małżonków i majątek osobisty zmarłego, a jeżeli małżonkowie mieli rozdzielność majątkową, przedmiotem dziedziczenia jest odrębny majątek męża/żony.

Dzieci, w tym te adoptowane (a gdy nie dożyją otwarcia spadku – ich zstępni tj. wnuki, prawnuki spadkodawcy) oraz małżonek **dziedziczą w częściach równych, jednakże małżonek nie może otrzymać mniej niż 1/4 całości spadku**. W przypadku gdy dziecko nie dożyje otwarcia spadku, w jego miejsce wchodzi jego zstępni i dzielą między siebie po równo jego udział.

Antoni S zmarł pozostawiwszy po sobie żonę i czworo dzieci – w tym wypadku małżonek dostanie 1/4 spadku, a dzieci po 3/16. Gdyby Antoni S pozostawił po sobie troje dzieci to wszyscy spadkobiercy dostaliby po 1/4 spadku.

II grupa – małżonek i rodzice

Do drugiej grupy spadkobierców ustawowych zaliczamy małżonka i rodziców spadkodawcy. Małżonek i rodzice otrzymują spadek w przypadku gdy spadkodawca nie pozostawił po sobie dzieci, wnuków, prawnuków. W przypadku dziedziczenia w tej grupie **małżonkowi należy się 1/2 spadku, natomiast rodzice zmarłego otrzymują po 1/4 spadku**. W przypadku gdy ojcostwo nie zostało ustalone to matka zmarłego i małżonek dzielą się spadkiem. Natomiast gdy zmarły nie pozostawał w związku małżeńskim w chwili śmierci to cały spadek przejmują rodzice.

Nie ma znaczenia czy w chwili otwarcia spadku rodzice spadkodawcy są w związku małżeńskim, czy mają nowe rodziny itd.

Jeżeli choćby jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku to udział/y tego rodzica (lub obojga rodziców, jeśli oboje zmarli) przypada rodzeństwu (zarówno przyrodniemu jak i rodzonemu) spadkodawcy. Rodzeństwo dzieli się udziałem pozostawionym przez rodziców po równo. Jeżeli któreś z rodzeństwa nie dożyłoby otwarcia spadku to udział przypada zstępnym tej osoby.

Kiedy dziedziczy sam małżonek? Małżonek odziedziczy cały spadek w przypadku gdy spadkodawca nie pozostawi po sobie zstępnym, rodziców ani rodzeństwa i nie ma też ich zstępnym.

III grupa – dziadkowie

Dziadkowie dochodzą do dziedziczenia, jeżeli dziedziczyć nie mogą małżonek, zstępnym, rodzice, rodzeństwo i dzieci rodzeństwa. Możliwość ta pojawiła się dopiero w czerwcu 2009 r. – wcześniej na tym etapie spadek przypadał gminie lub Skarbowi Państwa.

Dziadkowie dziedziczą spadek w częściach równych. Jeżeli, którekolwiek z nich nie dożyło otwarcia spadku to przypada on zstępnym nieżyjącego dziadka (lub babki). Oznacza to, że do dziedziczenia mogą dojść wujowie, stryjowie, ciotki spadkodawcy. Gdyby takowych zstępnym nie było to udział w spadku zmarłego dziadka ulega podziałowi między żyjących dziadków.

IV grupa – pasierbowie

Pasierbowie, czyli dzieci małżonka spadkodawcy z innego związku również mają prawo do dziedziczenia ustawowego od stosunkowo niedawna. Pasierbowie mogą dziedziczyć w przypadku gdy nie ma małżonka spadkodawcy ani innych krewnych uprawnionych do spadkobrania. Po spadkodawcy nie mogą dziedziczyć zstępnym pasierbów.

V grupa – gmina i skarb państwa

W przypadku braku spadkobierców z poprzednich grup spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa.

Opracowano na podstawie:

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 459 z późn. zm.

Podatek od spadków i darowizn

Aby skorzystać ze zwolnienia nabywca powinien:

1. zgłosić nabycie własności przedsiębiorstwa lub udziału w nim właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia lub wydania europejskiego poświadczenia spadkowego;
2. prowadzić to przedsiębiorstwo przez okres co najmniej 5 lat od dnia jego nabycia.

Jeżeli przedsiębiorstwo przypadnie więcej niż jednej osobie, zwolnienie ma przysługiwać tym nabywcom, którzy będą je prowadzili przez okres co najmniej 5 lat od dnia jego nabycia.

Wymagany termin będzie zachowany także wówczas, gdy przedsiębiorstwo zostało w całości wniesione jako wkład do spółki, a objęte w zamian udziały lub akcje nie zostaną zbyte przed upływem 5 lat od dnia nabycia przedsiębiorstwa lub udziału w nim.

Długi i ciężary związane z prowadzeniem nabytego przedsiębiorstwa, obciążające to przedsiębiorstwo nie będą podlegały odliczeniu od wartości pozostałych rzeczy lub praw majątkowych stanowiących przedmiot spadku.

Spadek po najbliższych bez podatku

Obecnie ze zwolnienia z podatku od spadków i darowizn, również w przypadku nabycia przedsiębiorstwa mogą korzystać osoby najbliższe tj. małżonek, zstępni, wstępni, pasierb, rodzeństwo, ojczym oraz macocha. Należy tu pamiętać o zgłoszeniu nabycia własności lub praw majątkowych właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku lub zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza. Zgłoszenie nie jest wymagane, jeżeli wartość majątku nabytego łącznie od tej samej osoby lub po tej samej osobie w okresie 5 lat, poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie, doliczona do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych, nie przekracza kwoty 9637 zł.

PRAWNIKON

W przypadku darowizny zgłoszenia do urzędu skarbowego powinniśmy dokonać w terminie 6 miesięcy od dnia nabycia darowizny. Jeżeli otrzymaliśmy pieniądze, dla zwolnienia konieczne jest również udokumentowanie tego faktu dowodem przekazania na rachunek bankowy (lub rachunek prowadzony przez SKOK) albo przekazem pocztowym.

Opodatkowaniu podlega nabycie przez nabywcę, od jednej osoby, własności rzeczy i praw majątkowych o czystej wartości przekraczającej:

- 9637 zł – jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do I grupy podatkowej;
- 7276 zł – jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do II grupy podatkowej;
- 4902 zł – jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do III grupy podatkowej.

Do poszczególnych grup zalicza się:

1. do grupy I – małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, zięcia, synową, rodzeństwo, ojczyma, macochę i teściów;
2. do grupy II – zstępnych rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępnych i małżonków pasierbów, małżonków rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonków rodzeństwa małżonków, małżonków innych zstępnych;
3. do grupy III – innych nabywców.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 833 z późn. zm.);

Rządowy projekt ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej

KTO PO KIM DZIEDZICZY? ZASADY DZIEDZICZENIA USTAWOWEGO

Dziedziczenie ustawowe (gdy brak testamentu) odbywa się według następującej kolejności.

Najpierw małżonek i dzieci

W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż **jedna czwarta całości spadku**. Czyli w przypadku gdy jest pięcioro dzieci i małżonek, udział małżonka i tak wyniesie 1/4, a pozostałe 3/4 podzielone zostanie na pięcioro dzieci.

Następnie zstępni dzieci (dzieci dzieci)

Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada jego dzieciom w częściach równych. Zasadę tę stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.

PRAWNIKON

Przepis ten otwiera dzieciom zmarłego spadkobiercy bezpośrednią, własną drogą do dziedziczenia po jego rodzicach (dziedziczenie przez wnuków). Wnuki spadkodawcy dziedziczą tylko udział, jaki przypadaby dziecku, gdyby dożyło otwarcia spadku. Oznacza to, że przewidziane następstwo, w którym dzieci zmarłego wcześniej dziecka spadkodawcy wchodzi w miejsce swojego rodzica, powoduje, że zstępni zmarłego dziedziczą w istocie bezpośrednio po spadkodawcy. Adwokat zwraca uwagę, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego wnuki spadkodawcy w takiej sytuacji dochodzą do spadku prawem własnym, bezpośrednio po spadkodawcy, a nie po swoim wstępnym, ponieważ ich dziedziczenie uzależnione jest od istnienia przesłanek dziedziczenia takiego zstępnego w stosunku do spadkodawcy, nie zaś względem swego bezpośrednio przodka. Dlatego też złożenie np. oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu nie ma żadnego wpływu na dziedziczenie po dziadku (babci).

Gdy brak dzieci i ich dzieci...

W braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonka i rodzice.

Udział spadkowy każdego z rodziców, które dziedziczy w zbiegu z małżonką spadkodawcy, wynosi jedną czwartą całości spadku. Jeżeli ojcostwo rodzica nie zostało ustalone, udział spadkowy matki spadkodawcy, dziedziczącej w zbiegu z jego małżonką, wynosi połowę spadku.

Kiedy cały spadek dla rodziców spadkodawcy?

W braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych.

Gdy brak jednego z rodziców

Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych.

Jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału między dalszych zstępnych spadkodawcy.

Gdy brak rodziców i brak rodzeństwa spadkodawcy lub ich zstępnych

Jeżeli jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku i brak jest rodzeństwa spadkodawcy lub ich zstępnych dziedziczenie ustawowe odbywa się w ten sposób, że udział spadkowy rodzica dziedziczącego w zbiegu z małżonką spadkodawcy wynosi połowę spadku.

Małżonka spadkodawcy w zbiegu z rodzeństwem spadkodawcy dziedziczy z ustawy połowę spadku.

Udział spadkowy małżonka, który dziedziczy w zbiegu z rodzicami, rodzeństwem i zstępnymi rodzeństwa spadkodawcy, wynosi połowę spadku.

Dalsza kolejność dziedziczenia z ustawy

W braku zstępnych spadkodawcy, jego rodziców, rodzeństwa i ich zstępnych, cały spadek przypada małżonkowi spadkodawcy.

W braku zstępnych, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy; dziedziczą oni w częściach równych.

Jeżeli ktoś z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada jego zstępny. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału spadku między zstępnych spadkodawcy.

W braku zstępnych tego z dziadków, który nie dożył otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada pozostałym dziadkom w częściach równych.

Jak dziedziczą pasierbowie?

W braku małżonka spadkodawcy i krewnych, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada w częściach równych tym dzieciom małżonka spadkodawcy, których żadne z rodziców nie dożyło chwili otwarcia spadku.

Kiedy dziedziczy gmina?

W braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu. Gdy separacja lub rozwód

Adwokat zwraca uwagę, że wyżej opisane zasady dziedziczenia z ustawy nie mają zastosowania po rozwodzie oraz do małżonka spadkodawcy pozostającego w separacji orzeczonej prawomocnie przez sąd.

W jaki sposób wykazać, że jest się spadkobiercą?

Osoba wywodząca swoje uprawnienia (interes prawny) z następstwa prawnego powinna legitymować się dokumentem potwierdzającym jej status, w szczególności postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, które stwarza domniemanie, że wymienione w nim osoby stały się spadkobiercami. Orzeczenie takie ma wprowadzić charakter deklaratoryjny, gdyż przejście praw i obowiązków majątkowych zmarłego następuje z chwilą śmierci spadkodawcy, nie oznacza to jednak, że wystarczające dla wykazania statusu następcy prawnego jest powołanie się na fakt pokrewieństwa ze zmarłym. Okoliczność ta świadczy o przynależności do kręgu spadkobierców ustawowych, ale nie

przesądza definitywnie, czy dana osoba jest rzeczywistym następcą prawnym. Przepisy prawa spadkowego przewidują bowiem szereg sytuacji powodujących wyłączenie spadkobierców ustawowych od dziedziczenia – np. wydziedziczenie, uznanie osoby za niegodną dziedziczenia, zrzeczenie się dziedziczenia.

Prawo spadkowe 2021 - sprawdź co reguluje i kto dziedziczy długi

Prawo spadkowe jest działem Kodeksu cywilnego, a przepisy dotyczące dziedziczenia znajdziesz też w Kodeksie postępowania cywilnego. Wszystkie zasady dziedziczenia ustawowego, przyjmowania czy odrzucania spadku oraz wnoszenia o zachówek zapisano w prawie spadkowym. Nowelizacja prawa spadkowego z czerwca 2020 roku poszerzyła krąg uprawnionych do dziedziczenia ustawowego po zmarłym.

Otrzymanie spadku po bliskiej osobie wiąże się z koniecznością dopełniania wielu formalności przed sądem. Spadek można przyjąć w całości, z dobrodziejstwem inwentarza, lub w całości go odrzucić. **Problem pojawia się, jeśli nie wiesz, czy dziedziczysz majątek, czy może długi, np. związane z zaciągniętym i niespłaconym przez spadkodawcę kredytem hipotecznym lub innym.**

W związku z nowelizacją prawa spadkowego zmieniło się wiele ważnych kwestii odnoszących się do spadków. Sprawdź, czy i Ciebie mogą one dotyczyć. Jak mądrze podejść do kwestii dziedziczenia, by nie być zmuszonym do spłacania nie swoich długów?

Prawo spadkowe – co oznacza?

Co to jest prawo spadkowe? Otóż jest to ustawa, która reguluje wszelkie sprawy związane z dziedziczeniem. Prawo spadkowe stanowi jeden z działów prawa cywilnego, który określa zasady przechodzenia praw i obowiązków po śmierci spadkodawcy na spadkobiercę lub spadkobierców.

Jakie kwestie reguluje prawo spadkowe?

Co reguluje prawo spadkowe i kiedy należy odwoływać się do jego przepisów? Kolejne jego przepisy określają między innymi zasady nabywania praw i obowiązków wynikających z dziedziczenia, w tym:

- **osoby uprawnione do dziedziczenia ustawowego i z tytułu testamentu,**
- **osoby uprawnione do nabywania praw związanych ze spadkiem w inny sposób niż w drodze dziedziczenia,**
- **zasady odpowiedzialności za długi wchodzące w skład spadku.**

Tak właściwie przepisy prawa spadkowego znajdują się w przeważającej części w dwóch aktach prawnych:

- **w Kodeksie cywilnym** – przepisy prawa materialnego,
- **w Kodeksie postępowania cywilnego** – zawierają one procedury związane z aspektami prawa spadkowego.

Podstawą dziedziczenia w Polsce jest testament pozostawiony przez spadkodawcę. Jeśli jednak takiego dokumentu dana osoba nie pozostawiła, wówczas zastosowanie ma dziedziczenie ustawowe regulowane przez prawo spadkowe.

Wykorzystuje się je także wtedy, gdy wszyscy powołani w testamencie do dziedziczenia spadkobiercy odrzucili spadek lub ze względów prawnych nie mogli być spadkobiercami. W innych przypadkach zapisy testamentu uważane są za ważne.

Prawo spadkowe w Polsce – co warto wiedzieć?

Nowe zasady prawa spadkowego w Polsce obowiązują od 28 czerwca 2020 roku, kiedy to zmianie uległy przepisy Kodeksu cywilnego właśnie w zakresie dziedziczenia ustawowego. **Ustawa po nowelizacji znacząco rozszerzyła krąg spadkobierców uprawnionych z mocy prawa do dziedziczenia.**

Kiedy w 2020 roku znowelizowano Kodeks cywilny, prawo spadkowe uległo zmianom w taki sposób, że rozszerzony został krąg spadkobierców. Dotychczas gdy brakowało zstępnych, małżonka, rodziców i rodzeństwa oraz ich zstępnych, którzy mogliby dziedziczyć spadek po zmarłej osobie, przysługiwał on gminie, w której ostatnio zamieszkiwał spadkodawca.

Obecnie jest inaczej. Prawo spadkowe 2021 stanowi, że w sytuacji braku wspomnianych spadkobierców spadek mógłby przysługiwać dziadkom spadkodawcy, a w razie ich braku – ich zstępnym, czyli wujostwu oraz dalszym zstępnym, np. kuzynom. Zmiana takiego katalogu spadkobierców uwarunkowana jest jednocześnie datą śmierci spadkodawcy.

Prawo spadkowe – od kiedy obowiązuje?

Jedną z konsekwencji wprowadzenia w prawie spadkowym zmian jest rozszerzenie katalogu spadkobierców ustawowych. Wiesz już, kogo dodaje do ich grona nowe prawo spadkowe. Od kiedy obowiązuje? Od 28 czerwca 2020 roku i data ta jest bardzo ważna.

Wszystko dlatego, że nowe przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące prawa spadkowego obowiązują wyłącznie w odniesieniu do spadków, które zostały otwarte przed 28 czerwca 2009 roku – **inaczej mówiąc, w przypadku śmierci spadkodawcy przed wskazaną datą. Nie ma przy tym znaczenia, kiedy wszczęto postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku.**

Jak działa prawo spadkowe?

Śmierć osoby fizycznej nie oznacza wygaśnięcia jej długów, ponadto jej wierzytelności nie przestają być wymagalne. Nadal istnieją prawa rzeczowe zmarłego, ale przechodzą one w ramach spadku na

inne osoby – spadkobierców. **Najważniejszą kwestią jest to, że spadek to niekoniecznie majątek, który poprawi twoją sytuację finansową i materialną.**

Może okazać się na przykład, że dziadek, wujek czy daleka ciotka pozostawią ci długi. Prawo spadkowe określa, kto dziedziczy to, co pozostawił po sobie spadkodawca. Określa też stanowisko prawne spadkobiercy, czyli wpływ jego woli na nabycie spadku i formę odpowiedzialności za ewentualne długi. Dziedziczący może przyjąć lub odrzucić spadek.

Także i w prawie spadkowym znajdują się przepisy regulujące sprawy związane z zachowkiem. Ma on za zadanie chronić interesy najbliższych członków rodziny zmarłego wykluczonych z testamentu.

Aby w pełni zrozumieć prawa spadkowe, warto wyjaśnić najważniejsze pojęcia, które pojawiają się w nim właściwie niemal w każdym przepisie. Wśród nich są:

- **spadkodawca,**
- **spadkobierca,**
- **spadek,**
- **dziedziczenie,**
- **zachówek.**

Spadkodawca pozostawia spadek po śmierci, a spadkobierca jest podmiotem, na który przechodzą prawa i obowiązki zmarłego. Spadkobiercą, w przeciwieństwie do spadkodawcy, mogą być człowiek, instytucja czy dziecko poczęte, ale nie narodzone w chwili otwarcia spadku (śmierci spadkodawcy).

W potocznym rozumieniu spadkiem zwykło się określać majątek pozostawiony przez zmarłego, np. dom, mieszkanie lub wartości finansowe. Tymczasem w świetle istniejącego prawa jest nim w istocie ogół praw i obowiązków majątkowych zmarłego, które przechodzą w ramach masy spadkowej na spadkobierców.

W skład spadku wejdą prawa i obowiązki majątkowe, o ile nie wygasły w momencie jego śmierci. Spadek przechodzi od spadkodawcy na spadkobierców w ramach dziedziczenia. Obejmuje ono tylko te prawa i obowiązki wchodzące w skład spadku, które:

- **mają charakter cywilnoprawny,**
- **mają charakter majątkowy,**
- **nie są związane ze spadkodawcą w sposób ścisły,**
- **nie przechodzą na inne osoby, bez względu na to, czy są spadkobiercami.**

Zachowek jest mechanizmem ujętym w prawie spadkowym, który ma chronić interesy dziedziczących przed całkowicie dowolnym rozporządzeniem majątkiem przez przyszłego spadkodawcę. Przepisy prawa określają, kto może otrzymać zachowek, jeśli spadkodawca pominął go w testamencie.

Prawo spadkowe a dziedziczenie – jakie możliwości ma spadkobierca?

Zgodnie z prawem spadkowym dziedziczenie to zdolność każdej osoby, która żyje w momencie otwarcia spadku i została z mocy ustawy lub testamentu powołana do dziedziczenia.

Prawo ustala podział majątku tak, że najpierw to testament wskazuje spadkobierców, ale jeśli go nie ma, zastosowanie mają przepisy prawa. Kto po kim dziedziczy? W pierwszej kolejności powoływani są do tego:

- **małżonek oraz dzieci i dalsi zstępni spadkodawcy;**
- **małżonek oraz rodzice, rodzeństwo i zstępni rodzeństwa spadkodawcy;**
- **dziadkowie spadkodawcy i ich zstępni;**
- **dzieci małżonka spadkodawcy, których żadne z rodziców nie dożyło otwarcia spadku.**

Spadek można przyjąć lub odrzucić, ale może to zgodnie z prawem zrobić tylko osoba, która ma zdolność do dziedziczenia, czyli żyjąca w momencie otwarcia spadku i która została z mocy ustawy lub testamentu powołana do dziedziczenia. Musi mieć też pełną zdolność do czynności prawnych, czyli być pełnoletnia i nieubezwłasnowolniona.

Jeśli w gronie spadkobierców znajdują się na przykład osoby niepełnoletnie, to oświadczenie dotyczące przyjęcia lub odrzucenia spadku muszą w ich imieniu złożyć ich przedstawiciele ustawowi, na przykład rodzice, albo też w niektórych przypadkach w mocy będzie orzeczenie wydane przez sąd opiekuńczy.

Właściwie spadkobierca, który dowiaduje się o spadku może:

- **przyjąć go wprost** – przyjąć w całości spadek albo część masy spadkowej bez jednoczesnego ograniczenia swojej odpowiedzialności za długi spadkowe,
- **odrzucić w całości,**
- **przyjąć spadek z dobrodziejstwem inwentarza** – dzięki temu ogranicza się odpowiedzialność za długi spadkowe.

Jeśli spadkobiercy odrzucają spadek, a często na to się decydują, gdy długi są wysokie i przewyższają pozostawiony majątek, nie powoduje to automatycznego umorzenia zobowiązań spadkowych. Do

PRAWNIKON

spadku wówczas powoływane są inne osoby – dalsza rodzina zmarłego, według kolejności dziedziczenia.

Przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza powoduje, że gdyby spadkodawca miał długi przekraczające wartość jego majątku, zobowiązania te zostaną spłacone do wartości otrzymanego spadku. Jeśli długi będą mniejsze od majątku, wówczas po sporządzeniu przez komornika spisu inwentarza z masy spadkowej i spłacie zobowiązań dziedziczący otrzyma pozostałą część aktywów spadkodawcy.

Co ciekawe, przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza nie wymaga od ciebie żadnych działań. To „domyślny” sposób dziedziczenia, w związku z czym nie musisz składać żadnego oświadczenia woli w sądzie lub u notariusza, aby w ten sposób przyjąć spadek. Natomiast odrzucenie spadku lub przyjęcie go wprost wymaga już złożenia odpowiedniego oświadczenia woli.

Jeśli przyjmujesz spadek wprost, to licz się z tym, że dziedziczysz w całości lub w części wszystkie aktywa oraz długi, za które będziesz odpowiadać całym swoim majątkiem prywatnym.

Jak przeprowadzić prawo spadkowe?

Postępowanie po otwarciu spadku trzeba przeprowadzić zgodnie z przepisami prawa. Jakie dokumenty są wówczas wymagane? Do sprawy o stwierdzenie nabycia spadku należy złożyć w sądzie:

- **odpis skrócony aktu zgonu osoby zmarłej i aktu małżeństwa, o ile żyje małżonek zmarłego;**
- **wypis z oryginału testamentu notarialnego lub oryginał testamentu ręcznego – jeśli testament istnieje;**
- **odpis skróconego aktu stanu cywilnego spadkobiercy.**

Przyjęcie lub odrzucenie spadku wiąże się z wizytą spadkobierców u notariusza lub przeprowadzeniem postępowania przed sądem. Do takiego postępowania dochodzi, gdy pojawiają się niejasności dotyczące dziedziczenia.

Przedawnienie prawa spadkowego

Wiele osób będących spadkobiercami w świetle prawa spadkowego zastanawia się, kiedy przedawnienie spadku ma zastosowanie. Właściwie z punktu widzenia przepisów prawa spadek nie może się przedawnić. Po upływie określonego czasu spadkobierca może jednak utracić uprawnienia związane z dziedziczeniem.

Możliwość przyjęcia wprost spadku lub jego odrzucenie istnieje jedynie przez 6 miesięcy od dnia, w którym spadkodawca dowiedział się o podstawie dziedziczenia. **Zwykle będzie to 6 miesięcy od**

dnia śmierci spadkodawcy czy też od momentu ogłoszenia treści testamentu w przypadku dziedziczenia testamentowego.

Po upływie tego czasu uznaje się, że spadkobierca przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Natomiast uprawniony do zachowku powinien w ciągu 5 lat zgłosić swoje roszczenie w tym zakresie do spadkobierców, ponieważ później uprawnienie to się przedawnia.

Dziedziczenie ustawowe - kto dostaje spadek, gdy nie ma testamentu?

Dziedziczenie ustawowe ma miejsce wtedy, gdy zmarły nie pozostawił ważnego testamentu. O tym, kto będzie jego spadkobiercą, rozstrzygają wtedy przepisy ustawy - Kodeks cywilny. Kto może liczyć na spadek? W jakiej części? Od czego to zależy?

Dziedziczenie ustawowe - kiedy?

Kto dziedziczy po zmarłym? W pierwszej kolejności trzeba ustalić, czy zmarły pozostawił ważny testament. Jeśli to zrobił i wskazał w testamencie swojego spadkobiercę lub spadkobierców, to decydujące znaczenie ma testament. Można w nim nawet pominąć rodzinę i cały majątek przekazać obcej osobie lub instytucji. W takiej sytuacji najbliższa rodzina ma prawo do tzw. zachowku. Dziedziczenie na podstawie testamentu określa się jako dziedziczenie testamentowe.

Dziedziczenie ustawowe ma miejsce wtedy, gdy zmarły nie zostawił testamentu. Nazwa bierze się stąd, że to ustawa (Kodeks cywilny) określa wtedy zasady dziedziczenia. W dalszej części przedstawiamy te zasady.

Porządek dziedziczenia, czyli kto jest brany pod uwagę?

Do kogo trafi spadek w razie braku testamentu? Trzeba sprawdzić, jak wygląda sytuacja rodzinna spadkodawcy. Czy miał dzieci? Czy żyją potomkowie? Co z małżonkiem, rodzicami, rodzeństwem?

Kodeks cywilny dzieli spadkobierców na kilka grup. Jakie znaczenie ma podział na grupy spadkobierców? Osoby z dalszej grupy dziedziczą tylko wtedy, gdy nie miało miejsce dziedziczenie z grupy przed nim.

Grupy spadkobierców ustawowych

dzieci (i potomkowie) spadkodawcy dziedziczący razem z małżonkiem spadkodawcy;

małżonek spadkodawcy, rodzice, rodzeństwo i potomkowie rodzeństwa spadkodawcy;

dziadkowie spadkodawcy i potomkowie dziadków;

pasierbowie, czyli dzieci małżonka spadkodawcy (jeśli żadne z ich rodziców nie dożyło śmierci spadkodawcy);

gmina ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Polsce.

Zapis windykacyjny pozwala spadkodawcy zrobić to, czego nie może zrobić, gdy wyznacza spadkobiercę – przekazać konkretny składnik swojego majątku. Jest to zatem instrument znacznie bardziej precyzyjny niż samo powołanie do spadku, bo spadkobierca dziedziczy spadek, a nie wskazane składniki majątku spadkodawcy. W jaki sposób uczynić zapis windykacyjny, co można zapisać, jakie prawa i obowiązki są z nim związane?

Czym jest zapis windykacyjny?

W testamencie spadkodawca może postanowić, że oznaczona osoba nabywa przedmiot zapisu z chwilą otwarcia spadku – jest to tzw. zapis windykacyjny. Do nabycia dochodzi zatem automatycznie z chwilą śmierci spadkodawcy. Istotne ograniczenie dla spadkodawcy polega na tym, że zapis windykacyjny może być umieszczony tylko w testamencie sporządzonym w formie aktu notarialnego (art. 9811 Kodeksu cywilnego).

Treść testamentu notarialnego zawierającego zapis windykacyjny może ograniczać się wyłącznie do zamieszczenia takiego zapisu. Może tym samym dojść do sytuacji, że dziedziczenie spadku następuje według reguł ustawowych, a jedynie nabycie jednego ze składników majątku spadkodawcy następuje na podstawie testamentu notarialnego.

Maksymalna taksa notarialna z tytułu sporządzenia testamentu notarialnego zawierającego zapis windykacyjny wynosi 200 zł netto.

Zapis windykacyjny a zapis zwykły - różnice

Dlaczego warto wybrać zapis windykacyjny, a nie zapis zwykły? W przypadku tego drugiego, z chwilą otwarcia spadku (śmierci spadkodawcy) przedmiot zapisu nie przechodzi od razu (automatycznie) na zapisobiercę - uzyskuje on jedynie roszczenie o to, aby spadkobiercy wykonali ciążące na nich zobowiązanie. Zapis zwykły jest zatem mniej korzystny dla zapisobiercy, choć prostszy do wykonania dla spadkodawcy. Spadkodawca nie musi bowiem ponosić żadnych kosztów w związku z ustanowieniem zapisu zwykłego – może go umieścić w każdym testamencie, także w tym sporządzonym własnoręcznie.

Choć zamieszczenie zapisu windykacyjnego wymaga określonych formalności i poniesienia kosztów, to już odwołanie takiego zapisu jest znacznie mniej sformalizowane. Każdy testament, w tym testament notarialny zawierający zapis windykacyjny, można odwołać m.in. w ten sposób, że spadkodawca sporządzi inny, nowy testament, w którym zaznaczy, które postanowienia poprzednich testamentów ulegają odwołaniu. Można zatem w testamencie ustnym czy własnoręcznym odwołać w całości (bądź części) sporządzony wcześniej testament notarialny.

Nie wszystko może być przedmiotem zapisu windykacyjnego. Zapis może obejmować jedynie:

rzecz oznaczoną co do tożsamości (np. samochód, nieruchomości);
zbywalne prawo majątkowe;
przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne;
ustanowienie na rzecz zapisobiercy użytkowania lub służebności.

Przedmiotem zapisu powinna być rzecz, która należy do spadkodawcy. Ocena, czy ten warunek jest spełniony następuje nie w momencie spisywania testamentu i ustanawiania zapisu windykacyjnego, ale w chwili śmierci spadkodawcy. Zapis windykacyjny jest bezskuteczny, jeżeli w chwili otwarcia spadku przedmiot zapisu nie należy do spadkodawcy albo spadkodawca był zobowiązany do jego zbycia. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r. sygn. akt III CZP 46/12, w której jednoznacznie stwierdzono, iż zapisem windykacyjnym mogą być objęte ww. przedmioty majątkowe należące do majątku wspólnego małżonków pozostających w ustroju wspólności ustawowej.

Zapis windykacyjny nie może być "pod warunkiem"

Zapis windykacyjny powinien być zasadniczo definitywny. Zastrzeżenie warunku lub terminu uczynione przy ustanawianiu zapisu windykacyjnego uważa się za nieistniejące. Jeżeli jednak z treści testamentu lub z okoliczności wynika, że bez takiego zastrzeżenia zapis nie zostałby uczyniony, zapis windykacyjny jest nieważny. Zasady tej nie stosuje się, jeżeli ziszczenie się lub nieziszczenie się warunku albo nadejście terminu nastąpiło przed śmiercią spadkodawcy. Zapis windykacyjny nieważny ze względu na zastrzeżenie warunku lub terminu nie jest całkowicie „nieważny”, wywołuje jednak wyłącznie skutki właściwe dla zapisu zwykłego uczynionego pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu (chyba że co innego wynika z treści testamentu lub z okoliczności).

Odpowiedzialność za długi spadkowe

Otrzymanie zapisu windykacyjnego to nie tylko określone prawa dla zapisobiercy, ale i obowiązki. Zapisobierca windykacyjny odpowiada bowiem za długi spadkowe. Do chwili działu spadku ponosi odpowiedzialność solidarną wraz ze spadkobiercami. Odpowiedzialność ta polega na tym, że kilku dłużników jest zobowiązanych w ten sposób, że wierzyciel (np. bank, w którym spadkodawca miał zaciągnięty kredyt) może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a spłacenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia z długu pozostałych. Aż do całkowitego spłacenia wierzyciela wszyscy dłużnicy solidarni pozostają zobowiązani. Oznacza to, że wierzyciel może zwrócić się do osoby, która uzyskała zapis windykacyjny, aby ta spłaciła dług spadkodawcy.

Natomiast od chwili działu spadku spadkobiercy i osoby, na których rzecz zostały uczynione zapisy windykacyjne, ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe proporcjonalnie do wartości otrzymanych przez nich przysporzeń. Przykładowo, jeśli wartość zapisu windykacyjnego wynosi 50 tys. zł, a czysta wartość spadku, którą otrzymał spadkobierca wynosi 150 tys. zł, to zapisobierca odpowiada za 1/4 długu, a spadkobierca za 3/4 długu.

Odpowiedzialność zapisobiercy windykacyjnego ma jednak zawsze ostateczną granicę – nie może przekroczyć wartości przedmiotu zapisu windykacyjnego (którą ustala się według stanu i cen z chwili otwarcia spadku).

Dziedziczenie jednoosobowej działalności gospodarczej

Jednoosobowa działalność gospodarcza prowadzona jest pod nazwiskiem właściciela. Majątek firmy jest jednocześnie własnym majątkiem właściciela, gdyż firma taka nie posiada odrębnej od właściciela osobowości prawnej. Co się dzieje, kiedy właściciel jednoosobowej działalności gospodarczej umiera? Jak wygląda dziedziczenie jednoosobowej działalności gospodarczej?

Dziedziczenie jednoosobowej działalności gospodarczej

Aby wyjść naprzeciw problemowi - braku ciągłości działalności gospodarczej uchwalono Ustawę o zarządzie sukcesyjnym. Dotyczy ona tylko jednoosobowych działalności, a więc tylko tych wpisanych do CEIDG.

Powyższa ustawa daje możliwość kontynuacji działalności firmy zmarłego jako tzw. przedsiębiorstwa w spadku, prowadzonego przez zarządcę sukcesyjnego. Dzięki temu firma może zachować pracowników, numer NIP i ciągłość rozliczeń podatkowych, będzie można dalej wykonywać koncesje czy zezwolenia uzyskane przez zmarłego przedsiębiorcę, a także realizować zawarte przez niego kontrakty handlowe.

Na podstawie art. 125 ustawy, regulacje o zarządzie sukcesyjnym mają zastosowanie dla firm, których właściciele zmarli po 24 listopada 2018 roku. Ustawa reguluje czas pomiędzy śmiercią przedsiębiorcy a podziałem spadku.

Przedsiębiorstwo w spadku, zarząd i zarządca sukcesyjny - kto jest kim?

Aby jednoosobowa firma mogła zachować ciągłość “bytu” od dnia śmierci jej właściciela do podziału spadku, przedsiębiorca, co do zasady, jeszcze za życia powinien powołać tzw. zarząd sukcesyjny.

Zarząd sukcesyjny to tymczasowy zarząd przedsiębiorstwem po śmierci jego właściciela, czyli prowadzenie “przedsiębiorstwa w spadku” przez zarządcę sukcesyjnego.

Przedsiębiorstwo w spadku, to składniki niematerialne i materialne, przeznaczone do wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, stanowiące mienie przedsiębiorcy w chwili jego śmierci oraz nabyte przez zarządcę sukcesyjnego - od dnia śmierci przedsiębiorcy do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

Właścicielem przedsiębiorstwa w spadku jest:

spadkobierca ustawowy, testamentowy lub windykacyjny,

małżonek przedsiębiorcy, gdy w chwili śmierci, firma stanowiła w całości mienie małżonków i gdy małżonek posiadał udział w przedsiębiorstwie w spadku,

nabywca udziału w przedsiębiorstwie. - osoba, która nabyła firmę, po śmierci przedsiębiorcy bezpośrednio od spadkobiercy lub małżonka

Właściciele przedsiębiorstwa w spadku mają prawo do udziału w zyskach i uczestniczą w stratach wynikających z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku, w takim stosunku, w jakim przysługuje im udział w przedsiębiorstwie w spadku.

Zysk przedsiębiorstwa w spadku jest wypłacany w odpowiedniej części właścicielom przedsiębiorstwa w spadku przez zarządcę sukcesyjnego.

Aby ustanowić zarząd sukcesyjny, przedsiębiorca powinien:

powołać zarządcę sukcesyjnego (wskazanego przez przedsiębiorcę) - powołanie powinno mieć formę pisemną,

uzyskać pisemną zgodę powołanej osoby na bycie zarządcą sukcesyjnym,

dokonać wpisu do CEIDG zarządcy sukcesyjnego lub zastrzec, że zarządcą będzie prokurent.

Podstawowym sposobem jest ustalenie zarządu sukcesyjnego przez przedsiębiorcę za jego życia. On albo wskazuje pisemnie, kto ma być zarządcą albo zastrzega, że zarządcą będzie prokurent.

Jednak jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony z chwilą śmierci przedsiębiorcy - to po jego śmierci zarządcę sukcesyjnego może powołać - za zgodą osób, którym łącznie przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku większy niż 85/100:

małżonek przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku

osoba, która przyjęła zapis windykacyjny, którego przedmiotem jest przedsiębiorstwo albo udział w przedsiębiorstwie, a jeżeli nie ogłoszono testamentu, w którym został uczyniony taki zapis windykacyjny – osoba, która przyjęła spadek.

Powyższe osoby mają 2 miesiące od dnia śmierci właściciela na ustanowienia zarządcy sukcesyjnego.

Zadaniem zarządcy sukcesyjnego jest prowadzenie przedsiębiorstwa w spadku. Zarządcą:

może, ale nie musi być przedsiębiorcą,

działa we własnym imieniu, ale na rzecz właścicieli przedsiębiorstwa w spadku,

ma dostęp do rachunku bankowego zmarłego przedsiębiorcy.

Zarządcą sukcesyjnym może być tylko jedna osoba, nawet jeśli właściciel miał kilka firm. Zarządcę sukcesyjnego do CEIDG zgłasza notariusz nie później niż w następnym dniu roboczym po ustanowieniu zarządcy.

Od czasu ustanowienia zarządu sukcesyjnego, zarządca sukcesyjny wykonuje wszelkie czynności związane z wykonywaną działalnością gospodarczą zmarłego - wchodzi w prawa i obowiązki zmarłego; posługuje się tym samym NIP, tą samą nazwą firmy z dopiskiem "przedsiębiorstwo.w spadku".

Zarząd sukcesyjny może trwać maksymalnie dwa lata. W szczególnych przypadkach sąd może dać pozwolenie na przedłużenie tego czasu do pięciu lat.

Ustanowienie zarządu sukcesyjnego, a więc tymczasowego zarządzania firmą po śmierci właściciela nie jest obowiązkowe. Zależy to od woli przedsiębiorcy.

Prawa i obowiązki związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa w spadku

Przedsiębiorstwo w spadku jest prowadzone przez wskazanego przez zmarłego przedsiębiorcę (lub ewentualnie przez jego potencjalnych spadkobierców) zarządcę sukcesyjnego.

Po śmierci przedsiębiorcy zarządca będzie mógł natychmiast przejąć prowadzenie bieżącej działalności firmy.

Do przedsiębiorstwa, które zachowuje ciągłość działania po śmierci właściciela do dnia podziału spadku należy stosować starą nazwę firmy z dopiskiem "przedsiębiorstwo w spadku".

Zarządca sukcesyjny jest płatnikiem składek z tytułu ubezpieczenia społecznego osób zatrudnionych, jest także osobą uprawnioną do dokonywania wszelkich czynności związanych z zatrudnieniem, a także to on wysyła deklaracje podatkowe do urzędu.

Jeżeli zarządca sukcesyjny będzie prowadził przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązany kontynuować stosunki pracy z osobami, które pracowały w danej firmie za życia właściciela. Umowy o pracę wygasają wraz z wygaśnięciem zarządcy sukcesyjnego.

Do wynagrodzenia zarządcy sukcesyjnego stosuje się zapisy dotyczące umów-zlecenia z kodeksu cywilnego. Wynagrodzenie jest wypłacane przez właścicieli przedsiębiorstwa w spadku.

Na zasadach określonych w ustawie, zarządcy sukcesyjni ponoszą odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa w spadku - np. w relacjach z konsumentami.

Nabycie przedsiębiorstwa w spadku (dziedziczenie jednoosobowej działalności) jest zwolnione od podatku od spadków i darowizn - jeśli nabywca będzie je prowadził co najmniej 2 lata oraz w ciągu 6 miesięcy od jego nabycia zgłosi ten fakt do urzędu skarbowego. To zwolnienie przysługuje każdemu nabywcy, niezależnie od stopnia pokrewieństwa.

Jak dokonać takiego zgłoszenia, dowiemy się z artykułu: Jak wygląda zgłoszenie o nabyciu własności przedsiębiorstwa?

Przedsiębiorstwo w spadku a PIT i VAT

Przedsiębiorstwo w spadku jest podatnikiem PIT oraz VAT (kontynuuje zasady opodatkowania ze "starej" firmy).

Przedsiębiorstwo w spadku jest podatnikiem z tytułu dochodów osiągniętych w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia:

zarządu sukcesyjnego albo

uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano odpowiedniego zgłoszenia

Działalność takiego przedsiębiorstwa jest pozarolniczą działalnością gospodarczą i jest odrębnym źródłem przychodu. Przychodem jest przychód osiągnięty od ustanowienia zarządu sukcesyjnego do jego wygaśnięcia.

Powstanie przedsiębiorstwa w spadku nie jest traktowane jako rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Przychodami przedsiębiorstwa są wszystkie przychody związane z działalnością prowadzoną przez to przedsiębiorstwo, w tym w formie spółki cywilnej. Do przychodów zalicza się również przychody z odpłatnego zbycia składników majątku wchodzących w skład przedsiębiorstwa w spadku, niezależnie od tego kiedy zostały nabyte przez zmarłego przedsiębiorcę. Do dochodów przedsiębiorstwa w spadku należy stosować zasady z ustawy o PIT.

Przedsiębiorstwo w spadku może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów koszty poniesione przez zmarłego przedsiębiorcę związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, które zgodnie z ustawą podlegałyby potrąceniu w okresach sprawozdawczych przypadających po śmierci przedsiębiorcy.

Obowiązki przedsiębiorstwa w spadku:

kontynuacja prowadzenia ewidencji (KPiR, ksiąg rachunkowych lub ewidencji ryczałtowej, ewidencji środków trwałych itp.), którą prowadził zmarły właściciel. W prowadzonych księgach należy dokonać zapisów dotyczących zdarzeń gospodarczych zaistniałych od otwarcia spadku.

sporządzenie wykazu składników majątku przedsiębiorstwa w spadku na dzień otwarcia spadku. Wykaz powinien zawierać:: liczbę porządkową, określenie (nazwę) składnika majątku, datę nabycia przez zmarłego przedsiębiorcę składnika majątku, kwotę wydatków poniesionych przez zmarłego na nabycie tego składnika majątku oraz kwotę wydatków poniesionych na jego nabycie zaliczoną do kosztów uzyskania przychodów, jak również wartość początkową, metodę amortyzacji i sumę odpisów amortyzacyjnych.

płatnik zaliczek z działalności gospodarczej. Właściwym urzędem jest urząd, w którym rozliczał się zmarły właściciel. W składanych deklaracjach i informacjach należy uwzględnić kwoty dotyczące wypłaconych należności oraz dokonanych świadczeń od początku roku podatkowego, w tym należności i świadczenia wypłacone lub dokonane od otwarcia spadku.

Obowiązki przedsiębiorstwa w spadku (np. wysyłanie deklaracji, opłacanie zaliczek) wykonuje zarządca sukcesyjny, a w przypadku jego braku – spadkobiercy. Zarządca sukcesyjny może ustanowić pełnomocnika do poszczególnych czynności lub pewnego rodzaju czynności.

Uwaga! Ustawa reguluje funkcjonowanie firmy w czasie pomiędzy śmiercią przedsiębiorcy a podziałem spadku. Po czasie zarządu sukcesyjnego, gdy spadkobiercy zdecydują się na przejęcie firmy po zmarłym - niezbędne będzie rozpoczęcie działalności gospodarczej na własny rachunek.

Bibliografia:

<https://www.infor.pl/prawo/spadki/zasady-dziedziczenia/783494,Porzadek-dziedziczenia-ustawowego-kto-po-kim-dziedziczy-i-jaki-udzial.html>

<https://www.infor.pl/prawo/spadki/podatek-od-spadku/776208,Podatek-od-spadow-i-darowizn-2018.html>

<https://www.totalmoney.pl/artykuly/prawo-spadowe-2021-sprawdz-co-reguluje-i-kto-dziedziczy-dlugi>

<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-dziedziczenie-ustawowe-kto-dostaje-spadek-gdy-nie-ma-testamentu>

<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-zapis-windykacyjny-sposobem-przekazania-majatku-przez-spadkodawce>

<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-dziedziczenie-jednoosobowej-dzialalnosci-gospodarczej>

<https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/kodeks-cywilny-16785996/ks-4>

<https://www.infor.pl/prawo/spadki/zasady-dziedziczenia/776124,Zarad-sukcesyjny-2018.html>

